

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O RADU I
POSLOVANJU JAVNE
USTANOVE ZAVOD ZA
PROSTORNO UREĐENJE
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2010. GODINU**

Podnositelj

*Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje
Osječko-baranjske županije*

Osijek, svibnja 2011.

**IZVJEŠĆE O RADU I
POSLOVANJU JAVNE USTANOVE
ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2010. GODINU**

1. UVOD

Temeljem članka 29. Zakona o prostornom uređenju i gradnji ("Narodne novine" broj 76/07. i 38/09., u daljnjem tekstu: Zakon), članka 12. stavak 3. Zakona o ustanovama ("Narodne novine" broj 76/93., 29/97. i 47/99.) i članka 30. točka 15. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09. i 16/09.), Skupština Osječko-baranjske županije je na 20. sjednici 15. ožujka 2008. godine donijela Odluku o osnivanju Javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: Osnivački akt).

Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: Zavod) je pravna osoba nad kojom osnivačka prava ima Osječko-baranjska županija. U svrhu upravljanja Županijsko Poglavarstvo je na 90. sjednici 23. travnja 2008. godine, temeljem članka 11. stavak 4. Osnivačkog akta, imenovalo predsjednika i članove Upravnog vijeća Zavoda. Za predsjednika Upravnog vijeća imenovan je Marko Bagarić dipl.ing.grad., a za članove Srećko Lovrinčević dipl.ing.arh., Ranko Radunović dipl.ing.arh., Željka Jurković dipl.ing.arh. i Stjepan Ivanović dipl.ing.arh.

Zavod je samostalan u obavljanju svoje djelatnosti i poslovanju. Djelatnosti radi kojih je osnovan obavlja sukladno Zakonu i propisima temeljenim na Zakonu, Osnivačkom aktu i Statutu, te stručnim normama, suvremenim znanstvenim dostignućima i pravilima struke.

Djelatnost Zavoda definirana je člankom 38. stavak 1. Zakona, člankom 5. Osnivačkog akta i člankom 8. Statuta Zavoda. Zavod obavlja djelatnost prostornog uređenja za Osječko-baranjsku županiju kao javnu službu u okviru čega obavlja sljedeće:

- izrađuje i prati provedbu dokumenata prostornog uređenja područne (regionalne) razine,
- izrađuje Izvješće o stanju u prostoru Osječko-baranjske županije i njegove izmjene i dopune,
- vodi registre podataka u okviru informacijskog sustava prostornog uređenja,
- priprema polazišta za izradu, odnosno stavljanje izvan snage prostornih planova užih područja,
- izdaje mišljenja u postupku izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja,
- obavlja stručno-analitičke poslove iz područja prostornog uređenja.

Djelatnost Zavoda financira se sredstvima Županijskog proračuna. Zavod može stjecati sredstva i obavljanjem vlastite djelatnosti, iz drugih izvora, te potporama i darovanjima. Svoju djelatnost Zavod ne obavlja radi stjecanja dobiti već sredstva za poslovanje te eventualno ostvarenu dobit koristi za obavljanje, razvoj i unaprjeđenje djelatnosti zbog koje je osnovan.

U Zavodu temeljem Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Zavoda zaposleno je četiri djelatnika, i to: ravnatelj, viši stručni suradnik za prostorno uređenje, stručni suradnik za prostorno uređenje i administrativni tajnik ravnatelja.

2. RAD U PREDMETIMA OSNOVNE DJELATNOSTI

2.1. Izmjene i dopune Prostornog plana Osječko-baranjske županije

U nastavku rada po predmetu Izmjena i dopuna Prostornog plana Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: IDPPOBŽ) u siječnju 2010. godine izrađen je Nacrt konačnog prijedloga IDPPOBŽ i dostavljen Županu koji je, razmotrivši Izvješće s ponovne javne rasprave i pristigla mišljenja, Zaključkom od 11. veljače 2010. godine utvrdio Konačni prijedlog IDPPOBŽ. Konačni prijedlog upućen je Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) u svrhu ishođenja suglasnosti prema članku 97. stavak 1. Zakona.

Dana 18. ožujka 2010. godine Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša zaprimio je dopis Ministarstva, Uprave za prostorno uređenje (klasa: 350-02/10-11/4; urbroj: 531-06-10-2 AMT od 15. ožujka 2010. godine) kojim se tražila dopuna zahtjeva za izdavanje suglasnosti te detaljnije opisivanje zahvata u prostoru koji se posebno određuju u županijskom planu, a odnose se na područja ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja, površine za eksploataciju i istraživanje mineralnih sirovina i izdvojena građevinska područja gospodarske namjene izvan naselja, pri čemu se Ministarstvo poziva na članak 71. stavak 1. i 2. Zakona.

Prema navedenom izvršene su korekcije u Odredbama za provođenje na način da su članci Odluke, pod podnaslovom Odredbe za provođenje, prošireni popisom područja ugostiteljsko-turističke namjene, gospodarske namjene i površinama za eksploataciju mineralnih sirovina koje su bile sadržane na kartografskom prikazu broj 1. "Korištenje i namjena površina - izmjene i dopune". Na taj način su u Odredbama precizno prezentirana prostornoplanska rješenja sa kartografskih prikaza, a kroz smjernice za izradu dokumenata prostornog uređenja lokalne razine propisana odstupanja koja je kroz detaljniju razradu moguće primijeniti.

Na opisani način ispravljen Konačni prijedlog IDPPOBŽ dostavljen je Ministarstvu koje je potom izdalo Suglasnost (klasa: 350-02/10-11/4; urbroj: 531-06-10-4 AMT od 13. travnja 2010. godine).

Konačni prijedlog IDPPOBŽ upućen je tada Županijskoj skupštini na usvajanje i ona ga je usvojila na 10. sjednici 08. lipnja 2010. godine.

Odluka o IDPPOBŽ objavljena je u "Županijskom glasniku" broj 4/10. od 21. lipnja 2010. godine.

Velika novost u Odredbama za provođenje PPOBŽ sada su smjernice za izradu planova užih područja. Iako su Odredbe za provođenje PPOBŽ i do sada u svom sastavu imale slične smjernice, one nikada nisu bile izdvojene u zasebno poglavlje niti su bile toliko detaljno razrađene pri čemu je dan naglasak na zaštitu prirodne i kulturne baštine i zaštitu okoliša. Za istaknuti je omogućavanje izgradnje postrojenja koja kao pogonsko gorivo koriste alternativne, odnosno obnovljive izvore energije izvan granica građevinskih područja direktnom provedbom PPOBŽ.

Budući da dio infrastrukture još nije dovoljno istražen u PPOBŽ su i nadalje prisutni alternativni pravci koje je potrebno dodatno istraživati kroz izradu prostornih planova uređenja gradova odnosno općina (u daljnjem tekstu: PPUG/O), na čemu se ovaj Zavod maksimalno angažira. Slično je i sa zaštićenim dijelovima prirode i onima planiranim za zaštitu. Zbog toga se u ovom Zavodu nastavlja sustavno praćenje aktualnosti PPOBŽ za potrebe predlaganja ponovnog pokretanja njegovih izmjena i dopuna.

Neophodno je naglasiti da je prostorno planiranje tijekom vremena kontinuiran proces i ne treba ga nikada smatrati dovršenim. Nove spoznaje i nova stremljenja uvijek mogu dovesti do potrebe izmjene prostornih planova, pa tako i ovog županijskoga, a sve u svrhu što boljeg gospodarenja prostorom i zaštite stanovništva, na postavkama održivog razvitka, u čemu Zavod aktivno i kontinuirano participira.

Tijekom 2010. godine zaprimljeno je nekoliko inicijativa za izradu izmjena i dopuna PPOBŽ. Uvidom u PPOBŽ utvrđeno je da su inicijative neopravdane budući da je u PPOBŽ omogućena realizacija svih zahvata iz inicijativa.

2.2. Izvješće o stanju u prostoru Osječko-baranjske županije

Izvješće o stanju u prostoru (u daljnjem tekstu: izvješće) izrađuje se temeljem članka 47. Zakona kao četverogodišnji dokument praćenja stanja u prostoru na državnoj, lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini.

Svrha izrade izvješća je dobivanje sveobuhvatnog pregleda prostornog razvoja i prostornog planiranja sa sustavom prostornog uređenja. Zakon je propisao da izvješće za županije izrađuju zavodi za prostorno uređenje osnovani kao javne ustanove.

Cilj izrade izvješća je predvidjeti prostorno-razvojne trendove temeljene na postojećim uvjetima, prikazati instrumente prostornog planiranja te učinkovite mjere što su ih nadležna tijela poduzela u određenom razdoblju na svim razinama planiranja.

Prema članku 47. Zakona, izvješće sadrži analizu stanja i trendova prostornog razvoja na temelju obveznih prostornih pokazatelja o stanju u prostoru, analizu provođenja dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata te ocjenu stanja i prijedloge za unapređenja prostornog razvoja s planom aktivnosti i prijedlogom prostornih pokazatelja za naredno razdoblje.

Zakon je dao veću ulogu i značenje prostornim pokazateljima, pa se očekuje da će se njihovim uvođenjem i primjenom u okviru četverogodišnjeg razdoblja bitno unaprijediti praćenje, analiza i vrednovanje stanja u prostoru. Na osnovu tako utvrđenih činjenica i temeljitijeg poznavanja stanja, uzroka i posljedica pojedinih pojava i trendova razvoja u prostoru moguće je kvalitetnije planirati i pratiti provođenje dokumenata prostornog uređenja te predlagati učinkovite mjere racionalnog korištenja prostora.

Zakon je propisao i obvezu resornom ministru za donošenje pravilnika kojim bi se pobliže definirao sadržaj izvješća kao i obvezni prostorni pokazatelji, i to u roku od 2 godine od stupanja na snagu Zakona.

Posljednje Izvješće o stanju u prostoru Osječko-baranjske županije temeljem kojeg je na postavkama Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" broj 30/94., 68/98., 61/00., 32/02. i 100/04.) izrađen Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Osječko-baranjske županije istekao je 08. prosinca 2008. godine. Rok za donošenje pravilnika kojim se propisuje sadržaj izvješća, koje temeljem Zakona postaje jedini dokument praćenja stanja u prostoru, istekao je 01. listopada 2009. godine. Budući da i nakon isteka Zakonom propisanog roka nije bilo naznaka o donošenju navedenog pravilnika, Zavod je pristupio izradi Izvješća o stanju u prostoru Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: Izvješće) sa sadržajem utvrđenim prema članku 47. Zakona.

U Izvješću je stoga akcent dan na sljedeća područja:

- analizu stanja i trendova prostornog razvoja,
- ocjenu stanja u prostoru, dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata kojima se uređuje prostor Osječko-baranjske županije,
- najvažnije probleme vezane uz stanje u prostoru,
- prikaz ostvarenja Programa mjera iz prethodnog razdoblja,
- prijedloge za unapređenje prostornog razvoja s planom aktivnosti,
- prijedloge mjera za naredno razdoblje.

Izvješće je izrađeno za razdoblje lipanj 2010. - lipanj 2014. godine. Skupština Osječko-baranjske županije ga je razmatrala na 11. sjednici 02. srpnja 2010. godine i donijela Zaključak o njegovom prihvaćanju.

Zaključak povodom razmatranja Izvješća i Izvješće objavljeni su u "Županijskom glasniku" broj 8. od 23. srpnja 2010. godine.

Županijski glasnik u kojem su predmetni dokumenti objavljeni dostavljen je resornom Ministarstvu i Zavodu za prostorno planiranje kako je to propisano člankom 47. stavak 4. Zakona.

O prihvaćanju Izvješća Zavod je posebne obavijesti poslao svim jedinicama lokalne samouprave s naglaskom na poglavlje 5. "Prijedlog mjera za provođenje politike uređenja prostora i dokumenata prostornog uređenja".

Tekst Izvješća dostupan je i na web stranicama Osječko-baranjske županije i Zavoda o čemu su također obaviještene sve jedinice lokalne samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima za koje se ocijenilo da ih treba o istom izvijestiti.

Naposlijetku, za istaknuti je da je Zavod izradio i uputio Skupštini na razmatranje Izvješće izrađeno na postavkama Zakona među prvima u Državi i bez postojanja podzakonskih akata kojim se trebao pobliže definirati sadržaj istog.

Dugo najavljivani podzakonski akt, Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru, objavljen je 6. listopada 2010. godine u "Narodnim novinama" broj 114/10., a njegov ispravak u broju 141/10. 15. prosinca 2010. godine.

Pravilnikom je definirano da izvješće ima tekstualni i kartografski sadržaj s tabličnim prikazima pokazatelja o stanju u prostoru. Tekstualnim sadržajem opisuje se ostvarivanje ciljeva i prioriteta osnova prostornog razvoja i prostornih sustava, kao i odstupanje od planiranog prostornog razvoja. Kartografski sadržaj (kartogrami i grafovi) ocrta pojedine tematske cjeline iz izvješća.

Za kvalitetnu izradu izvješća prema odrednicama novog pravilnika od izuzetne je važnosti permanentno vođenje i ažuriranje registra podataka o prostoru koji su nužni za izradu tabličnih prikaza pokazatelja o stanju u prostoru.

2.3. Informacijski sustav prostornog uređenja

U svrhu trajnog praćenja stanja u području prostornog uređenja te za potrebe izrade Izvješća, za potrebe izrade analitičkih dokumenata i studija kao i za potrebe izrade budućih izmjena i dopuna PPOBŽ, Zavod vodi registre podataka o prostoru koji su sastavnice Informacijskog sustava prostornog uređenja (u daljnjem tekstu: ISPU).

Zakonom se jasno razdvajaju nadležnosti između Zavoda za prostorno planiranje (budućeg Hrvatskog zavoda za prostorni razvoj), koji uspostavlja informacijski sustav na razini Države, i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje su obvezne razvijati informacijski sustav za svoje područje s utvrđenom razinom podataka. Razvoj, održavanje i vođenje ISPU od razine Države preko županijske do razine gradova i općina provodi se prema Programu razvoja ISPU kojeg predlaže Ministarstvo, a donosi Vlada Republike Hrvatske. Program razvoja ISPU (u daljnjem tekstu: Program) je u procesu izrade kroz suradnju Zavoda za prostorno planiranje sa županijskim zavodima, geoinformacijskim tvrtkama i ekspertima.

Iz navedenih razloga Zavod je formirao vlastiti registar podataka o prostoru Županije koji permanentno razvija i dopunjava kako bi i prije donošenja Programa unaprijeđivao prostorno planiranje na regionalnom i lokalnom nivou. Tako vođenim registrom dostupnim na web stranici Zavoda mogu se služiti i druga upravna tijela Osječko-baranjske županije te pravne i fizičke osobe, čime je osigurana javnost podataka.

Registar podataka o prostoru Županije u ovom trenutku sadrži sljedeće evidencije:

- strateških dokumenata prostornog uređenja,
- provedbenih dokumenata prostornog uređenja,
- dokumenata praćenja stanja u prostoru,
- strategije i studije korištene u izradi dokumenata o prostoru.

Strateški dokumenti prostornog uređenja područne (regionalne) razine su:

- Prostorni plan Parka prirode "Kopački rit" ("Narodne novine" broj 24/06.),
- Prostorni plan Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 1/02., 4/10.),
- prostorni planovi uređenja jedinica lokalne samouprave.

Provedbeni dokumenti prostornog uređenja su urbanistički planovi uređenja i detaljni planovi uređenja izrađeni za potrebe i u nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Zavod u registru podataka o prostoru ima pohranjene sve strateške dokumente prostornog uređenja državne, područne (regionalne) i lokalne razine za područje Osječko-baranjske županije.

Strategije i studije izrađene za područje županije i korištene u izradi dokumenata o prostoru su izuzetno važan segment evidencije Zavoda budući su temelj za obranu svih stavova i planskih odluka vezanih uz prostor županije.

Zavod u registru podataka ima pohranjene sve provedbene dokumente prostornog uređenja za područje Osječko-baranjske županije koji su doneseni nakon 1996. godine, odnosno nakon prvog ustrojavanja Zavoda kao upravnog tijela Županije.

Svi podaci iz dokumenata prostornog uređenja su javni te iz tog razloga Zavod ima mogućnost pružanja uvida u iste zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama, što je još jedan od razloga ustrojavanja predmetnog registra podataka.

U Zakonom propisanom djelokrugu rada, županijski zavodi vode i evidenciju o izradi dokumenata praćenja stanja u prostoru, iako je Zakonom propušteno jedinicama lokalne samouprave utvrditi obvezu dostave dokumenata praćenja stanja u prostoru i županijskim zavodima. Stoga u tu svrhu Zavod periodično provodi ankete, sustavno prati aktivnosti u gradovima i općinama vezane i uz izradu izvješća i provođenje programa mjera za unapređenje stanja u prostoru koji su još na snazi.

Prema registru podataka Zavoda na području Županije svega 12 jedinica lokalne samouprave (od ukupno 42, što čini svega 28,6%) ima važeće izvješće, temeljem čega je utvrđeno izuzetno loše stanje na izradi izvješća. Odgovornost za takvo stanje ne leži na jedinicama lokalne samouprave već na Ministarstvu koje je kasnilo s donošenjem Pravilnika, a potom je u prijelaznim i završnim odredbama definirano da su jedinice regionalne i lokalne samouprave dužne izraditi svoja izvješća na temelju odredbi Pravilnika istovremeno sa izradom Izvješća Republike Hrvatske, najkasnije u roku od dvije godine od stupanja na snagu Pravilnika.

Ministarstvo do sada još nije poduzelo radnje vezane uz izradu Izvješća Republike Hrvatske tako da ni jedinicama lokalne i područne (regionalne) razine ne preostaje ništa drugo nego da čekaju pokretanje aktivnosti na državnom nivou. Takvim pristupom Ministarstvo degradira važnost dokumenta za koji je samo odredilo obvezu izrade.

2.4. Izdavanje mišljenja

Zakonom je propisano da Zavod učestvuje u postupku donošenja prostornih planova uređenja velikog grada, grada i općine na način da daje mišljenje o usklađenosti prostornog plana s prostornim planom županije, prostornim planovima susjednih županija te s drugim dokumentima prostornog uređenja od utjecaja na predmetni prostorni plan.

Iz tog razloga Zavod aktivno sudjeluje u proceduri izrade i donošenja prostornih planova lokalne razine na način da:

- aktivno sudjeluje u izradi odluke o pokretanju izrade, izradi prostornih planova i njihovih izmjena i dopuna, odnosno stavljanja izvan snage,
- daje planske smjernice za izradu prostornih planova ili izradu izmjena i dopuna prostornih planova s naglaskom na usklađenost sa Zakonom, PPOBŽ i drugim županijskim dokumentima koji utječu na obuhvat prostornog plana,
- aktivno sudjeluje u prethodnoj raspravi dajući usmene ili pisane primjedbe na nacrt prijedloga prostornog plana,
- aktivno sudjeluje u javnoj raspravi dajući rjeđe usmene, a najčešće pisane primjedbe na prijedlog prostornog plana,
- izdaje mišljenje na nacrt konačnog prijedloga prostornog plana o poštivanju planskih smjernica danih za izradu prostornog plana (sukladno članku 94. Zakona),
- izdaje mišljenje o usklađenosti konačnog prijedloga prostornog plana s PPOBŽ (sukladno članku 98. stavak 3. Zakona).

O cjelokupnoj djelatnosti Zavoda vodi se evidencija prema pravilima uredskog poslovanja u neupravnim postupcima.

Tijekom 2010. godine Zavod je cjelokupnu djelatnost provodio kroz 127 predmeta od kojih je 51 započeo u toj godini. Od ukupnog broja, 82 predmeta su iz osnovne djelatnosti od kojih je tijekom 2010. godine otvoreno 30. Pod osnovnom djelatnosti se podrazumijeva sudjelovanje ovog Zavoda u proceduri izrade prostornih planova lokalne razine, izrade njihovih izmjena i dopuna ili njihovog stavljanja izvan snage.

Tijekom promatrane 2010. godine okončan je rad na ukupno 39 predmeta, tako da je 2011. godina započeta s 88 aktivnih predmeta koji se pretežito odnose na osnovnu djelatnost - prostorno uređenje.

U 2010. godini, kako je to već ranije navedeno, završen je postupak izrade i donošenja izmjena i dopuna PPOBŽ.

U tom trenutku sve jedinice lokalne samouprave s područja Osječko-baranjske županije imale su izradene i usvojene PPUG/O. Donošenjem svih PPUG/O uvelike je olakšan rad nadležnim službama na izdavanju lokacijskih dozvola i drugih akata kojima se odobrava gradnja. U praksi se za ove prostorne planove u pojedinačnim slučajevima najčešće pojavi pitanje različitog tumačenja odredbi za provođenje. Zajednička je ocjena da su ovi prostorni planovi, u trenutku donošenja, dali jasan prostorni okvir cjelokupnog razvoja općine ili grada. Međutim svi PPUG/O doneseni su prije stupanja na snagu Zakona i izmjena i dopuna PPOBŽ te su sada pretežito neusklađeni. Iako Zakon izričito ne obvezuje na usklađivanje prostornih planova s njegovim odrednicama, takvo usklađivanje je nužno, jer uvelike olakšava primjenu planova, što je u krajnjem interesu investitora, ali i drugih sudionika u provedbi Zakona i prostornih planova, kao što su upravna tijela nadležna za izdavanje akata za gradnju i jedinice lokalne samouprave koje kreiraju i komunalno pripremaju prostor za buduću gradnju. S međusobno neusklađenim prostornim planovima je međutim, drugačije. Kada se utvrdi da su prostorni planovi međusobno neusklađeni, primjenjuje se prostorni plan šireg područja, a jedinica lokalne samouprave čiji prostorni plan je neusklađen s planom šireg područja dužna je u roku od 3 mjeseca odlučiti o izmjeni i dopuni ili stavljanju izvan snage neusklađenog prostornog plana.

Budući da je PPOBŽ kroz svoje izmjene i dopuna dao nove smjernice u politici prostornog planiranja, mnoge jedinice lokalne samouprave su zaključile da su kroz PPOBŽ dobile nove mogućnosti u planiranju prostora i stoga pristupile izradi izmjena i dopuna svojih strateških prostornih planova.

Kvaliteta prostornih planova u segmentu odredbi za provođenje nije uvijek na razini potrebne jasnoće i nedvosmislenosti, što u primjeni doprinosi pravnoj nesigurnosti, koja je više izražena kod starijih prostornih planova, na što ovaj Zavod kontinuirano upozorava sudjelujući aktivno u izmjenama i dopunama prostornih planova jedinica lokalne samouprave.

Ovih nekoliko pokazatelja nalaže veću aktivnost jedinica lokalne samouprave na izradi, a posebno na praćenju i usklađivanju prostornih planova, kako bi oni u provedbi bili instrument kvalitetnog upravljanja prostorom, a ne faktor usporavanja ili ograničavanja.

Na sve navedeno Zavod je upozorio i u Izvješću o stanju u prostoru Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 8/10.) u kojem je kao jedna od mjera za unapređenje prostornog uređenja navedena i potreba izrade izmjena i dopuna PPUG/O.

Zavod prati sve postupke izmjena i dopuna postojeće kao i izrade nove prostornoplanske dokumentacije jedinica lokalne samouprave. Kada je riječ o strateškim dokumentima prostornog uređenja lokalne razine, odnosno o PPUG/O, u posljednje vrijeme su intenzivirane aktivnosti na njihovom usklađivanju sa Zakonom i PPOBŽ-om, posebice u jedinicama lokalne samouprave u kojima se pokazala potreba osiguranja prostora za razvoj gospodarstva.

Tijekom protekle 2010. godine, kroz obavljanje osnovne djelatnosti, ovaj Zavod sudjelovao je na izradi ukupno 7 odluka o izradi izmjena i dopuna PPUG/O, izdao je 12 planskih smjernica za izradu izmjena i dopuna PPUG/O te uputio pisane primjedbe u 4 prethodne i 7 javnih rasprava u izradi PPUG/O i/ili njihovih izmjena i dopuna.

U postupcima vezanim uz provedbene dokumente prostornog uređenja gdje su u posljednje vrijeme pretežito urbanistički planovi uređenja Zavod sudjeluje u prethodnim i javnim raspravama dajući primjedbe i prijedloge na nacrt prijedloga i prijedloge planova kada god su urbanističke postavke plana nekvalitetne ili nedorečene.

Jednako tako Zavod je bio uključen i u postupke izrade izmjena i dopuna prostornih planova svih susjednih županija: Brodsko-posavske, Požeško-slavonske, Vukovarsko-srijemske i Virovitičko-podravске.

Kroz postupke izdavanja mišljenja, od kojih je tijekom 2010. godine izdao 6 temeljem članka 94. i 9 temeljem članka 98. odnosno 99. Zakona, Zavod prati aktualnost i provodivost PPOBŽ i bilježi sve eventualne probleme u provođenju i potrebe za eventualnim pokretanjem izrade novih izmjena i dopuna PPOBŽ, sve u svrhu stvaranja preduvjeta za nesmetani razvoj cjelokupnog prostora županije.

2.5. Stručno analitički poslovi iz područja prostornog uređenja

Osim rada u osnovnoj djelatnosti djelatnici Zavoda uključeni su i sudjeluju u nizu projekata i predmeta koje provodi Osječko-baranjska županija preko svojih upravnih odjela i ustanova kao i u predmetima koje vodi Ministarstvo.

Najizraženija je suradnja s Agencijom za razvoj Osječko-baranjske županije na projektima vezanim uz razvoj gospodarstva, razvoj prometnih mreža i energetiku gdje su kao najznačajnije među inima Županijska razvojna strategija, vodna stepenica na rijeci Dravi, katalogiranje poduzetničkih zona Osječko-baranjske županije, željeznički čvor Đakovo i Osijek te studija prometnog čvora Osijek.

S Upravnim odjelom za poljoprivredu i gospodarstvo aktivno surađujemo na izradi odluka o zaštiti vodocrpilišta i programima mjera za sanaciju okoliša u zonama zaštite kao i u radu povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda, a sa Upravnim odjelom za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša u predmetima vezanim uz prostorno uređenje i zaštitu okoliša.

Na poziv Ministarstva uključujemo se u rad povjerenstava za ocjenu utjecaja na okoliš koja se bave zahvatima sanacija i zatvaranja odlagališta otpada i zahvatima izgradnje i rekonstrukcije prometne infrastrukture od interesa za RH i svekoliki razvoj Županije. Kao najznačajnije treba istaći cestovne obilaznice gradova Našice, Beli Manastir, Donji Miholjac i izgradnju cestovnog smjera Našice-Pleternica-Lužani.

3. RAZVOJNI PROJEKTI IZ PROGRAMA IPA PRETPRISTUPNE POMOĆI

3.1. Projekt "Donauregionen+"

Cilj projekta Donauregionen+ je izrada cjelovite strategije razvoja dunavskog prostora. U okviru projekta, kao predstavnik Osječko-baranjske županije, uz Regionalnu razvojnu agenciju Slavonije i Baranje sudjeluje i ovaj Zavod.

Riječ je o projektu koji je proizašao iz Arge Donau Radne Zajednice Podunavskih zemalja koja je utemeljena u svibnju 1990. godine kao udruga regija u slivu Dunava.

Opći cilj projekta Donauregionen+ je jačanje važnosti Dunava kao europskog koridora te integrirana razvojna strategija podunavskih regija, gradova i luka. Projekt Donauregionen+ nastavak je prvog projekta Donauregionen u kojem Republika Hrvatska nije sudjelovala. Prvi projekt je izvršio procjenu analize stanja i tipološku identifikaciju problema u 5 podunavskih zemalja te ukazao na potrebu za novim projektom, Donauregionen +, u cilju integriranja i ravnomjernog razvoja svih podunavskih regija, kao i uključivanja podunavskih zemalja koje nisu sudjelovale u okviru prvog projekta Donauregionen. Prema planu ARGE članica, novi projekt Donauregionen+ će predstavljati sintezu koncepta prostornog planiranja unutar Podunavskog bazena. Koncept pokriva sektore gospodarstva, okoliša, naseljenosti i naselja, transporta i tehničke infrastrukture te konačno i identifikaciju zajedničkih projekata u navedena 4 sektorska područja.

U projektu sudjeluje 19 partnera iz 10 zemalja, s nositeljem projekta - Ministarstvom regionalnog razvoja Republike Slovačke. Projekt će doprinijeti unapređenju komunikacije među relevantnim subjektima u Podunavlju te identifikaciji zajedničkih projekata.

U prosincu 2009. godine Zavod i Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje bili su domaćini seminara/radionice u okviru transnacionalnog projekta IPA SEE Donauregionen+. Regionalna razvojna agencija sudjelovala je i na radionici održanoj u Budimpešti u ožujku 2010. godine, a Zavod na radionicama u lipnju 2010. u Bukureštu i u rujnu 2010. godine u Novom Sadu.

Projekt se bazira na usustavljanju GIS baza, što je novi alat obrade i prezentiranja prostornih podataka putem koreliranja grafičkih s tabelarnim informacijama. GIS područja izrađen za potrebe projekta sadržavat će standardiziran i objedinjen prikaz kroz četiri sektora:

- struktura naselja i stanovništva,
- transport i tehnička infrastruktura,
- stanje okoliša,
- gospodarstvo.

Osječko-baranjska županija aktualno je uključena u dva međunarodna razvojna projekta iz programa IPA SEE (*Southeastern Europe*) koji se baziraju na usustavljanju GIS prostornoplanskih podataka. Osim projekta Donauregionen+, to je i projekt Datourway, sa svrhom doprinosa održivom turističkom razvoju Podunavlja, u kojem Zavod aktivno ne sudjeluje. Međutim, odgovarajući dio podataka prikupljenih u okviru Datourwaya iskoristit će se za potrebe Donauregionen+. Prvi rezultati pristigli krajem prosinca 2010. godine upućeni su na dopunu i doradu radi prilagođavanja podatkovnoj strukturi traženoj za projekt Donauregionen+.

Osječko-baranjskoj županiji bitno je sudjelovati u ovom projektu, kako Republika Hrvatska ne bi bila izostavljena niti s jedne karte podunavskih regija i gradova. Osim što je ovaj projekt svakako važan za afirmaciju Republike Hrvatske kao podunavske zemlje, on je ujedno i temelj za buduće infrastrukturne projekte koji će se moći financirati iz Strukturnih fondova.

3.2. Projekt ICPR - "Razvoj investicijskog okruženja"

Osječko-baranjska županija potpisala je Sporazum o suradnji s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva te je počela provoditi projekt "Razvoj investicijskog okruženja" u sklopu osnovnog "Programa certificiranja regija za ulaganja" (ICPR - *Investment Certification Programme for*

Regions). Cilj projekta je poboljšanje poslovne i investicijske klime te promicanje kohezijskog regionalnog razvoja, a realizira se korištenjem pretprikladne pomoći EU - IPA komponenta III C, i dio je Operativnog programa za regionalnu konkurentnost. Provedba ovog projekta započela je 01. veljače 2010. godine, a trajat će 20 mjeseci.

"Razvoj investicijskog okruženja" jedan je od najvrjednijih ugovora o uslugama financiranih od strane Europske unije koji se trenutačno provode u Republici Hrvatskoj. Njegova vrijednost iznosi 2,5 milijuna eura, od čega EU financira 75%, a RH 25%.

Osječko-baranjska županija jedna je od osam uključenih županija, uz Brodsko-posavsku, Ličko-senjsku, Požeško-slavonsku, Sisačko-moslavačku, Virovitičko-podravsku, Vukovarsko-srijemsku i Zagrebačku. Projekt je nastavak dvije prethodne faze ICPR programa u kojima je tijekom 2006., 2007. i 2008. godine sudjelovalo 12 županija, financirane sredstvima EU (CARDS) i USAID-a. Sve županije koje su sudjelovale primile su certifikat za uspješno završen rad na projektu i imaju mogućnost korištenja logotipa "CROATIAN INVESTOR FRIENDLY REGION - CIFR".

Krajnji korisnici ovog projekta su županijske administracije i druge relevantne institucije na županijskoj razini, poput regionalnih razvojnih agencija, županijskih komora (HGK), Agencije za promicanje izvoza i ulaganja i sl.

Projekt se provedbeno sastoji od tri "standarda": informacijskog, imovinskog i marketinškog. Dana 4. svibnja 2010. godine Župan donosi Rješenje o osnivanju Županijskog tima za provedbu projekta "Razvoj investicijskog okruženja" i imenovanju njegovih članova (klasa: 303-01/10-01/3; urbroj: 2158/1-01-02-10-2), po pet članova za svaki standard. Ovaj Zavod sudjeluje u imovinskom standardu. Riječ je o univerzalnom standardu pružanja usluga stranim i domaćim ulagačima. Standardom se definira ponuda lokacija i objekata koji zadovoljavaju međunarodne standarde kvalitete, odnosno mogućnosti za ulaganja u pogledu raspoloživog zemljišta, vlasničke strukture, prostornih planova i infrastrukture u gospodarskim zonama.

U Višnjici je 29. i 30. lipnja 2010. godine održan uvodni seminar imovinskog standarda u organizaciji Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, s prezentacijama i radionicom. Nakon toga započelo se sa selekcijom gospodarskih zona i vrednovanjem prednosti. Ovaj Zavod bio je posebno nadležan za prezentiranje smještaja zona, prostornoplanske dokumentacije, podataka o infrastrukturi, vlasničkim odnosima itd. Dana 09. 12. 2010. održana je u Zagrebu radionica na kojoj je svaka županija prezentirala do tada kompletirane tri ključne zone, s konzultacijama i uputama za daljnje postupanje. Prezentacija Osječko-baranjske županije izdvojena je kao ogledni primjer po čijem obrascu sve uključene županije trebaju nastaviti rad.

Važnost projekta za Županiju je u njenom promoviranju kao poželjne destinacije za ulaganje. Konkurentnost nije moguće osigurati bez poboljšanja u područjima opremanja infrastrukturom, uklanjanja administrativnih prepreka, mijenjanja shvaćanja i navika o značenju investicija, odnosno stvaranja kvalitetnog poslovnog okruženja od strane države i jedinica područne (regionalne) te lokalne samouprave.

4. JAVNOST RADA ZAVODA

U svrhu pravodobnog i učinkovitog informiranja javnosti o aktivnostima na polju prostornog planiranja, Zavod je izradio web stranicu www.prostorobz.hr, na kojoj je postavio sve važeće strateške prostorne planove za područje Osječko-baranjske županije. U web okruženju su prezentirani podaci o administrativnoj i statističkoj stratifikaciji, stanju prostornoplanske dokumentacije te stanju u prostoru.

Iz baze podataka PPUG/O prikazani su podaci o izgrađenim i neizgrađenim građevinskim područjima, poljoprivrednim i šumskim površinama, površinama rezerviranim za infrastrukturne koridore, površinama zaštićene kulturne i prirodne baštine, površinama s posebnim uvjetima korištenja, te podaci o površinama za koje je obvezna izrada planova užih područja.

Web preglednik Zavoda je jednostavno koristiti, s bilo kojeg računala, neovisno o programskoj opremi, a korisnici trebaju imati samo osnovna znanja o korištenju interneta. Na web stranici je dostupna programska podrška potrebna za pregledavanje njenog sadržaja koja se jednostavno i bez dodatnih troškova preuzima na svako računalo.

Osim navedenog na web stranici Zavoda postavit će se grafički prikazi evidencija i katastra koji će temeljem budućih aktivnosti biti definirani:

- katastar antenskih stupova Osječko-baranjske županije,
- katastar površina za iskorištavanje mineralnih sirovina,
- katastar izdvojenih građevinskih područja izvan naselja,
- katastar biciklističkih staza,
- katastar minski sumnjivih područja.

5. REGIONALNI GIS SLAVONIJE

Na način opisan u prethodnom poglavlju ustrojeni web preglednik dodatno će se unaprijediti uvođenjem i korištenjem GIS-tehnologije na nivou Županije. U tu svrhu pokrenute su aktivnosti u suradnji sa zavodima susjednih slavonskih županija, Ministarstvom i tvrtkom Zeljko d.o.o. na zajedničkom projektu ustrojavanja Regionalnog GIS-a Slavonije. Na iskustvima Zavoda za prostorno uređenje Brodsko-posavske županije, a na inicijativu ovog Zavoda, održani su sastanci predstavnika zainteresiranih strana na kojima su prezentirane mogućnosti sustava i dogovarani daljnji koraci za realizaciju projekta.

Sustav bi u konačnici omogućavao dobivanje sveobuhvatnih informacija o prostoru putem pretraživanja po katastarskim česticama na koje bi se vezali svi planski podaci iz važeće prostornoplanske dokumentacije koje je moguće pridružiti promatranj katstarskoj čestici, tzv. izvodi iz prostornih planova, kao i izbor podloga za predmetne podatke u pregledniku, od katastarske, topografske, orto-foto do satelitske snimke jednako kao i pristup e-katastru sa istog portala.

Tako ustrojeni sustav višestruko bi se koristio na nivou županija, počevši od obrade podataka za potrebe izrade različitih analiza i studija, izrade svih nivoa prostornih planova, rada sa strankama u upravnom odjelu za prostorno uređenje ili putem direktnog pristupa svih zainteresiranih korisnika preko web stranice Zavoda.

Kako je ta platforma dijelom već uspostavljena u Brodsko-posavskoj županiji, sa razrađenim modelom obrade i unosa podataka, uključivanjem ostalih zavoda formirao bi se regionalni model koji bi zbog toga zahtijevao daleko manja sredstva svake pojedine županije. Regionalnim pristupom osigurala bi se i financijska pomoć Ministarstva, koje je spremno financijski se uključiti u realizaciju takvog regionalnog projekta.

Također je za očekivati da bi se mogla ishoditi i sredstva iz predpristupnih fondova EU za tako osmišljen i prezentiran program.

6. FINANCIJSKO POSLOVANJE ZA 2010. GODINU

Financiranje djelatnosti Zavoda definirano je člankom 7. stavkom 2. Odluke o osnivanju i člankom 9. stavkom 2. Statuta Zavoda u kojima se navodi da se djelatnost Zavoda financira sredstvima Županijskog proračuna tj. Osnivača.

U protekloj godine financijsko poslovanje Zavoda izgledalo je ovako:

Tablica 1. Pregled ukupnih prihoda Javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije

1.	Prihodi iz Proračuna OBŽ u 2010.	775.722,79
2.	Prihodi iz ostalih izvora (prihod od kamata na depozit kod banke)	387,00
3.	UKUPNI PRIHODI TEKUĆE GODINE	776.109,79
4.	Višak prihoda iz prethodnih godina	0,00
5.	UKUPNI PRIHODI	776.109,79

Tablica 2. Rashodi Javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije

Račun	OPIS	Godišnji plan	Ostvareno 2010.
31	Rashodi za zaposlene	507.734,13	507.734,13
3111	Plaće za redovan rad	507.734,13	507.734,13
312	Ostali rashodi za zaposlene	16.191,45	16.191,45
3121	Ostali rashodi - božićnica i regres	16.191,45	16.191,45
313	Doprinosi na plaće	87.451,50	87.330,00
3132	Doprinosi za zdravstveno osiguranje	78.701,50	78.698,72
3133	Doprinosi za zapošljavanje	8.750,00	8.631,51
321	Naknade troškova zaposlenima	39.558,20	37.783,00
3211	Službena putovanja	13.635,20	13.635,20
3212	Naknade za prijevoz na posao i s posla	24.423,00	22.648,00
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	1.500,00	1.500,00
322	Rashodi za metrijal i energiju	33.058,82	33.059,00
3221	Uredski materijal	11.676,24	11.676,24
3223	Energija	21.270,58	21.270,58
3225	Sitni inventar	112,00	111,98
323	Rashodi za usluge	69.756,86	69.687,00
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	23.898,71	23.828,66
3233	Usluge promidžbe i informiranja		0,00
3234	Komunalne usluge	11.014,33	11.014,33
3237	Intelektualne usluge	24.364,00	24.364,00
3238	Računalne usluge	8.610,00	8.610,00
3239	Ostale usluge	1.869,82	1.869,82
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	10.152,91	10.153,00
3293	Reprezentacija	5.220,46	5.220,46
3294	Članarine	1.800,00	1.800,00
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	3.132,45	3.132,45
343	Ostali financijski rashodi	2.065,63	1.935,00
3431	Bankarske usluge	2.065,63	1.935,21
411	Materijalna imovina	9.753,29	9.754,00
4123	Licence	4.784,70	4.784,70
4221	Uredska oprema i namještaj - računala	4.968,59	4.968,59
	UKUPNO:	775.722,79	773.626,58

Tablica 3. Ukupni prihodi i rashodi Javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije

1.	Ukupni prihodi	776.109,79
2.	Ukupni rashodi	773.626,03
3.	Višak prihoda	2.483,76

Tablica 4. Rekapitulacija

1.	Doznačena novčana sredstva iz Proračuna OBŽ	775.722,79
2.	Utrošena novčana sredstva	773.626,03
3.	Višak prihoda iz OBŽ	2.096,76

Razlika u višku prihoda je u doznačenim kamatama banke i doznačenim sredstvima Županije u 2010. godini, a koja će sveukupno biti utrošena za financiranje rashoda redovne djelatnosti u 2011. godini.

7. PROMJENA POSLOVNE ADRESE

Zbog potreba reorganizacije rada upravnih odjela i iskazanih interesa za korištenje poslovnih prostora u vlasništvu Osječko-baranjske županije donešena je odluka o promjeni poslovne adrese Zavoda koji od 01. kolovoza 2010. godine posluje na adresi: Europska avenija 11 u Osijeku. Sukladno tome Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na 12. sjednici 20. rujna 2010. godine Zaključak o davanju suglasnosti na Prijedlog Odluke o izmjeni Statuta Javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije, temeljem kojega je Upravno vijeće Zavoda na svojoj 7. sjednici 19. studenog 2010. godine donijelo Odluku o izmjeni Statuta. Odluka je objavljena u Županijskom glasniku broj 9/2010.

Na novoj adresi Zavodu je stavljeno na raspolaganje daleko manje prostora nego na prijašnjoj lokaciji, koji ne zadovoljava potrebe rada s tehničkom opremom nužnom za kvalitetno obavljanje osnovne djelatnosti i rada s prostornoplanskom dokumentacijom. Iako se rad odvija u otežanim uvjetima glavni nedostatak je nemogućnost smještaja eventualnih novih djelatnika, koje bi sukladno Pravilniku o uvjetima koje moraju ispunjavati zavodi za prostorno uređenje za obavljanje djelatnosti prostornog uređenja ("Narodne novine" broj 24/08. i 19/10.), ovaj Zavod obavezno morao imati u slučaju potrebe izrade novog prostornog plana Županije, odnosno izrade izmjena i dopuna PPOBŽ, što je prema članku 38. Zakona isključiva ingerencija Zavoda.